

ACHTERGROND
SOCIALE
WERKPLAATS

DOOR GERTIE
DRIESSEN

Het is in Midden-Limburg onderwerp van discussie in gemeenteraden. Hoe moet het na de afgeketste fusie verder met SW-bedrijven Westrom en Risse? Zijn ze in hun eentje toekomstbestendig? Een dubbelportret.

Is er leven na een

Vergelijk het onderkomen van Risse in Weert met dat van Westrom in Roermond (zie foto's) en je snapt meteen het grote verschil in huisvestingskosten - en daarmee in bedrijfsresultaat - tussen beide bedrijven in de Sociale Werkvoorziening (SW). Waar Westrom sinds 2013 in een fraai onderkomen zit (bouwkosten 16 miljoen; huur jaarlijks 1,3 miljoen) huist Risse in een sober, nagevoel afgeschreven pand. Het kan directeur Jan Karel Jobse niet deren. Waarom veel geld uitgeven aan huisvesting, als je je medewerkers bij voorkeur zo veel mogelijk (via detachering) elders aan het werk ziet, redeneert hij.

Rooskleurig

De bedrijfsfilosofie van Risse komt sinds de invoering van de Participatiewet in 2015 aardig overeen met het nieuwe rijksbeleid. Waar voorheen mensen met een arbeidshandicap werkten in de beschutte omgeving van de sociale werkplaats, worden ze nu geacht indien mogelijk mee te draaien in het reguliere bedrijfsleven. Daarmee krimpt de doelgroep, bouwt het Rijk subsidies

af en ziet de toekomst voor de SW-bedrijven er niet al te rooskleurig uit. Vandaar ook de (poging tot) fusie tussen 'Roermond' en 'Weert'. Inmiddels hangt de vlag er iets anders bij. Sociale werkvoorzieningen kunnen toekomstbestendig worden als ze transformeren tot participatiebedrijven en hun doelgroep verbreden. Niet alleen mensen met een arbeidsbeperking naar een baan begeleiden, maar iedereen die het op eigen houtje niet lukt aan de slag te komen. De Risse Groep was voor de invoering van de Participatiewet die weg al ingeslagen. Alle bijstandsgerechtigden van Weert, Nederweert en Cranendonck worden er (via de bv Werk.Kom) bemiddeld. „Vorig jaar hebben we 260 mensen naar betaald werk begeleid”, kan Jobse met gepaste trots melden. Nieuwe doelgroepen worden voorzichtiger verkend.

Er lopen experimenten met verstandelijk gehandicapten die meer kunnen en willen dan louter dagbesteding en met cliënten van de GGZ (psychische problemen). Sinds januari worden ook stathouders via de Risse Groep aan een stageplek geholpen. Nieuwe kansen ziet Jobse in de Wmo en de jeugdzorg.

Risse-directeur Jobse ziet 'zijn' medewerkers bij voorkeur buitenshuis aan de slag. FOTO JEROEN KUIT

Het sobere pand van Risse in Weert. FOTO RISSE GROEP

Elk bedrijf heeft volgens de Risse-directeur banen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Het ligt er maar aan hoe je het werk organiseert.

„Sinds de decentralisaties zijn de gemeenten hiervoor verantwoordelijk. Daar kunnen wij als breed mentonontwikkelbedrijf ook een rol in spelen.”

Ambassadeurs

Om meer werkplekken voor al die doelgroepen te vinden, is er nóg een loot aan de Risse-stam: Konnekt'os. Een platform voor bedrijven - waarin sinds vorig jaar ook Westrom participeert - die maatschappelijk verantwoord ondernemen hoog in het vaandel hebben. Zij zijn de 'ambassadeurs' die andere werkgevers moeten stimuleren mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een kans te geven. In elk bedrijf zijn ba-

nen voor deze doelgroep te vinden, is Jobses overtuiging. „Het is maar net hoe je het organiseert. Haal eenvoudige taken weg bij 'dure' werknemers.”

Risse is weliswaar een heel eind op de goede weg; doorontwikkeling is volgens de geboren Zeeuw nodig om de gestaag dalende rijksbijdragen in de loonkosten van de SW-medewerkers op te vangen. „Vorig jaar hebben we voor het eerst rode cijfers geschreven. Gelukkig kunnen we tekorten nog uit de reserves dekken.” Ook zonder fusie hoeven Weert, Nederweert en Cranendonck (vooralsnog) dus nikste betalen voor hun SW-bedrijf.

Bijdragen gemeenten zoals nu voorzien om tekort Westrom te dekken

	2017	2018	2019	2020
Roermond:	1.199.892	1.685.417	1.964.872	2.098.385
Echt-Susteren:	731.699	1.016.117	1.181.984	1.257.843
Maasgouw:	469.426	689.392	801.925	853.392
Roerdalen	623.473	623.473	623.473	623.473
Leudal:	527.000	527.000	527.000	527.000

mislukte fusie?

Honderdveertigduizend euro. Dat bedrag heeft de poging tot fusie tussen Risse en Westrom gekost aan onderzoeken en inhuur van externen. De kosten worden gedeekt uit de bijdrage die het Rijk beschikbaar heeft gesteld voor de omvorming van sociale werkplaatsen naar participatiebedrijven (zie artikel Risse). Weggegooid geld nu de fusie niet doorgaat? Nee, vindt Westrom-directeur Henriëtte Maas. De druk van de fusie heeft Westrom juist geholpen om grote stappen voorwaarts te zetten. Risse wilde immers niet zomaar in het huwelijksbootje stappen. Aan de andere zijde van de Maas moesten ze eerst beter gaan presteren. Inmiddels is het operationeel resultaat (opbrengsten minus bedrijfskosten) bij Westrom behoorlijk verbeterd. Het nog resterende verschil met Risse zit in twee factoren waar niks aan te veranderen valt. Enerzijds de salariering. SW-medewerkers bij Westrom verdienen meer dan hun collega's in de regio Weert, waardoor het gat tussen loonkosten en (dalende) rijkssubsidies groter is dan bij Risse. Anderzijds de huis-

vestingskosten. Westrom zit tot 2028 vast aan een jaarlijkse huur van 1,3 miljoen euro voor zijn onderkomen op de Hanze, waar inmiddels alle bedrijfsonderdelen onder één dak zitten.

Misverstand

Ook daar was een oplossing voor. De vijf Westrom-gemeenten zouden het verschil na de fusie bijpassen. Ergo, de forse bedragen die Roermond, Leudal, Maasgouw, Roerdalen en Echt-Susteren nu kwijt zijn aan de sociale werkvoorziening zouden ook met een fusie niet zijn gedaald. Dat misverstand wil Maas graag uit de weg geruimd zien. Blijft overeind dat beide organisaties nu ieder voor zich de afbouw van de rijks gelden op de SW-bedrijven op moeten zien te vangen.

Of Westrom daartoe is staat is, wordt door de Roermondse politiek in twijfel getrokken. Nagenoeg alle partijen toonden zich tijdens een recente commissievergadering sceptisch. Ze vragen zich af hoe het kan dat een fusie eerst onvermijdelijk was en nu met een zelfstandig voortbestaan plots dezelfde resultaten kunnen worden behaald. Een samenvoeging zou immers een sy-

Henriëtte Maas heeft er alle vertrouwen in dat Westrom het ook zonder fusie redt. FOTO: JEROEN KUIT

De vijf Westrom-gemeenten vrezen dat ze straks nog meer moeten gaan betalen voor hun sociale werkvoorziening dan nu is begroot.

nergievoordeel van een half tot (op termijn) anderhalf miljoen opleveren. De vrees is groot dat de vijf gemeenten straks nog meer op tafel moeten leggen dan nu is begroot (zie kader boven). Bovendien is er ernstige twijfel bij de Roermondse politiek of Westrom wel in staat is de omslag van sociale werkplaatsen naar participatiebedrijf te maken. Het Roermondse SW-bedrijf heeft in dat opzicht nog een langere weg te gaan dan zijn Weertse evenknie.

Hart en ziel

Henriëtte Maas kan zich dus de borst natmaken. De in Brabant getogen en in Venray wonende bedrijfseconome is als opvolgster van interim-directeur Jan Snoek in ok-

tober 2015 tijdelijk aangesteld om Westrom naar de fusie te leiden. Daar heeft ze zich „met hart en ziel voor ingezet. Maar blijkbaar was de wil er niet bij beide partijen. Dan houdt het op.“ Sinds de stekker eind vorig jaar uit de fusie ging, is Maas niet langer de tussenpaus maar de vaste kapitein op het schip. De SW-sector mag haar dan vreemd zijn, met een arbeidsverleden van zestien jaar bij woningcorporaties weet ze hoe ze „publieke gelden zo effectief mogelijk in moet zetten“, klinkt het vol vertrouwen. Dat mag ze nu bij Westrom gaan bewijzen.

Reageren?
gertie.driessen@delimburger.nl

Het pand dat Westrom in 2013 betrok op de Hanze FOTO: JEROEN KUIT